

سرشناسه:	بهداروند، محمدمهدی، ۱۳۴۲ -
عنوان و نام پدیدآور:	تجارب انقلاب اسلامی / محمدمهدی بهداروند.
مشخصات نشر:	قم: مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی ﷺ، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری:	۳۳۵ ص؛ ۱۴×۵/۲۱؛ ۱۴×۵/۲۱ س.م.
شابک:	۹۷۸-۹۶۴-۱۹۵-۲۸۰-۰
یادداشت:	چاپ دوم: ۱۳۹۶ (فیبا).
وضعیت فهرست نویسی:	فیبا
موضوع:	ایران -- تاریخ -- انقلاب اسلامی، ۱۳۵۷ -- رهبری
شناسه افزوده:	جامعة المصطفی ﷺ العالمية.
رده بندی کنگره:	مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی ﷺ DSR۱۵۵۳/ب۹۲۶/۳ ۱۳۹۴
رده بندی دیویی:	۹۵۵/۰۸۳
شماره کتابشناسی ملی:	۳۹۶۳۲۴۱

حق چاپ برای ناشر محفوظ است

تجارب انقلاب اسلامی

مؤلف: محمدمهدی بهداروند

چاپ دوم: ۱۳۹۶ ش / ۱۴۲۸ اق

ناشر: مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی ﷺ

● چاپ: نارنجستان ● قیمت: ۱۷۰۰۰۰ ریال ● شمارگان: ۳۰۰ نسخه

مراکز پخش

ایران، قم، خیابان معلم غربی (حجتیه)، نیش کوچه ۱۸

تلفن: ۰۲۵ ۳۷۸۳۶۱۳۴ ● تلفکس: داخلی(۱۰۵)/۰۲۵ ۳۷۸۳۹۳۰۵

ایران، قم، بلوار محمدامین، سه راه سالاریه. تلفن: ۰۲۵ - ۳۲۱۳۳۱۰۶

ایران، قم، مجتمع ناشران، طبقه سوم واحد ۳۰۸. تلفن: ۰۲۵-۳۷۸۴۲۴۰۲

📧 https://telegram.me/pub_almostafa

🌐 <http://www.buy-pub.miu.ac.ir/>

✉ miup@pub.miu.ac.ir

🌐 pub.miu.ac.ir

باسپاس از دست اندرکارانی که ما را در تولید این اثر یاری رساندند.

- مدیر انتشارات: مرتضی محمدعلی نژاد شانی
- مدیر تولید: جعفر قاسمی ابهری
- ناظر فنی: محمدباقر شکری
- ناظر گرافیک: مسعود مهدوی
- ناظر چاپ: نعمت‌الله یزدانی

تجارب انقلاب اسلامی

محمد مهدی بهاروند

مرکز بین المللی
ترجمه و نشر
المصطفی

سخن ناشر

با پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی و در عصر جهانی شدن ارتباطات، پرسش‌ها و چالش‌های نوینی در حوزه علوم انسانی فرا روی اندیشمندان مسلمان قرار گرفت که همه به نوعی برخاسته از مسئولیت دشوار حکومت در این عصر است؛ دورانی که پای‌بندی به دین و سنت در مدیریت همه‌جانبه کشورها بسیار چالش‌برانگیز می‌نماید. از این‌رو مطالعات و پژوهش‌های به‌روز، جامع، منسجم و کاربردی در حوزه دین، بر اساس معیارهای معتبر جهانی و عمق و اصالت اندیشه‌های ناب، بایسته و ضروری است و جلوگیری از انحرفات فکری و تربیتی پژوهندگان حوزه دین، مهم و مورد عنایت تمامی بنیان‌گذاران این شجره طیبه، به‌ویژه معمار بزرگ انقلاب اسلامی، امام خمینی علیه السلام و مقام معظم رهبری (دام ظلّه العالی) می‌باشد.

«جامعه المصطفی علیه السلام العالمیة» برای تحقق این رسالت خطیر و در مسیر نشر معارف ناب محمدی صلی الله علیه و آله و سلم «مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی علیه السلام» را تأسیس کرده است.

در پایان لازم می‌دانیم تلاش همه عزیزانی را که در نشر این کتاب سهمی داشته‌اند، سپاس گزارده، ارباب فضل و معرفت را به یاری بخوانیم تا ما را از دیدگاه‌های سازنده خویش بهره‌مند سازند.

مرکز بین‌المللی

ترجمه و نشر المصطفی علیه السلام

فهرست

مقدمه	۱۱
بازتاب و دستاوردهای انقلاب اسلامی	۱۹
ضرورت الگوگیری از تجارب انقلاب اسلامی	۲۹
شرایط و کیفیت انتقال تجربه‌های انقلاب اسلامی به کشورهای منطقه	۳۰
عواقب عدم انتقال تجارب انقلاب اسلامی	۳۴
وظایف حوزه‌های علمیه در انتقال تجارب	۳۶
درباره تحقیق	۳۷
معناشناسی	۴۵
انقلاب	۴۵
۱. معنای لغوی	۴۵
۲. معنای اصطلاحی	۴۶
اسلام	۵۳
انقلاب اسلامی	۵۳
تجارب	۵۵
بخش اول: تجارب انقلاب اسلامی، پیش از پیروزی	
فصل اول: تجارب حاصل از رهبری و مرجعیت دینی	۵۹
ویژگی‌ها و تلاش‌های امام در رهبری	۶۳

۱. اعتقاد به انجام وظیفه و تکلیف الهی ۶۳
۲. تربیت کادرهای انقلابی ۶۴
۳. بیان و گسترش ایدئولوژی انقلاب اسلامی ۶۴
۴. تنظیم و اجرای راهبردهای انقلاب ۶۴
۵. بسیج عمومی و به صحنه آمدن نخبگان و توده‌ها ۶۵
۶. آگاهی‌بخشی توده‌های اجتماعی توسط روحانیت ۶۵
- الف) حفظ و تقویت عزت اسلام و مسلمانان ۶۵
- ب) ایستادگی در برابر ظلم و فساد اجتماعی - سیاسی ۶۶
- ج) حریض و آماده‌سازی جامعه ۶۶
- د) بصیرت‌بخشی و رشد آگاهی مردم ۶۷
- ه) حمایت و پشتیبانی از استیفای حقوق و آزادی‌های ملت ۶۷
- و) حمایت از محرومان ۶۷
- ز) حفظ و تقویت جایگاه رهبری و بسیج اجتماعی - سیاسی ۶۷
- ح) حفظ و تقویت رابطه قلبی و مهرورزانه با مردم ۶۸
- ط) تقویت پیوند و وحدت با نهادهای اجتماعی مؤثر ۶۹
۷. تحقیر استکبار جهانی و شکستن ابهت پوشالی آن ۶۹
۸. عدم ورود به مبارزه مسلحانه ۷۵
۹. استفاده از ایام و نمادهای مذهبی ۸۰
۱۰. استقلال طلبی و نفی ابرقدرت‌ها ۸۳
- الف) انقلاب اسلامی، راهی برای عبور از فرهنگ غرب ۸۴
- ب) انقلاب اسلامی، ابرقدرتی فرهنگی در تقابل با فرهنگ ابرقدرتی ۸۵
- ج) جمهوری اسلامی ۹۶
۱۱. افشاکاری علیه جنایات رژیم پهلوی ۹۷
۱۲. اثبات عدم جدایی دین از سیاست ۱۰۰
- اثبات قدرت اسلام و تشیع برای حکومت ۱۰۳
۱۳. تأسی به قیام عاشورا ۱۰۸
- انقلاب عاشورایی ایران و بیداری اسلامی ۱۱۰
- فصل دوم: تجارب حاصل از مردم و نیروهای اجتماعی ۱۱۵
- مساجد، کانون مبارزه ۱۱۵

۱. نقش مسجد در پیروزی و تداوم انقلاب اسلامی ۱۱۵
۲. مسجد، مرکز اطلاع رسانی ۱۱۷
۳. مسجد؛ محل دادخواهی، شعارهای انقلابی و سخنرانی ۱۲۱
۴. مسجد، پایگاه مبارزه مردمی در انقلاب ۱۲۱
۵. مسجد؛ آغازگر حرکت‌های انقلابی ۱۲۴
۶. حمله به مساجد ۱۲۷
۷. مسجد؛ پایگاه مبارزه مردمی در انقلاب ۱۲۸
۸. مسجد؛ محل تجهیز مبارزان انقلابی ۱۳۰
- زنان و ظرفیت‌های اجتماعی زنان ۱۳۱
۱. پیش از انقلاب اسلامی ۱۳۱
۲. پس از انقلاب اسلامی ۱۳۶
- اعتصاب عمومی کارکنان رسمی دولت ۱۴۲
- اهمیت اعتصاب کارکنان صنعت نفت از منظر امام خمینی علیه السلام ۱۴۵
- حضور جوانان در میدان مبارزه ۱۴۶
۱. مراکز اصلی حضور جوانان در شکل‌گیری انقلاب اسلامی ۱۴۸
- الف) مسجد ۱۴۸
- ب) حوزه علمیه ۱۵۱
- ج) دانشگاه ۱۵۴
۲. نقش جوانان در پیروزی انقلاب اسلامی از دیدگاه امام خمینی علیه السلام ۱۵۹
- فرهنگ شهادت‌طلبی ۱۶۰

بخش دوم: تجارب انقلاب اسلامی پس از پیروزی

- فصل اول: تجارب سیاسی، اجتماعی و فرهنگی انقلاب اسلامی ۱۶۵
- رابطه امامت و امت (حاکمیت ولایت فقیه) ۱۶۵
- نقش رهبری در حفظ جهت‌گیری‌های اصولی انقلاب و نظام ۱۶۵
۱. نقش رهبری در مقابله با معضلات و دفع بحران‌ها ۱۶۶
۲. حفظ و دفاع از حقوق مردم ۱۶۶
۳. نظارت فعال بر حاکمیت ۱۶۷
۴. فرهنگ‌سازی و مرزبانی اخلاق و دین ۱۶۷

- تشکیل شورای انقلاب و دولت موقت..... ۱۷۴
۱. فلسفه تأسیس شورای انقلاب..... ۱۷۵
۲. شکل‌گیری شورای انقلاب..... ۱۷۶
۳. اهداف تأسیس شورای انقلاب..... ۱۷۷
۴. مسئولیت شورای انقلاب..... ۱۷۷
- تشکیل دادگاه‌های انقلاب اسلامی و محاکمه سران رژیم پهلوی..... ۱۸۰
- اتکا به آرای عمومی (مشارکت اجتماعی مردم در رفراندوم)..... ۱۸۵
- حضور روحانیت در صحنه سیاسی..... ۱۹۰
۱. روحانیون و انقلاب اسلامی..... ۱۹۵
۲. نقش فرهنگی و سیاسی روحانیت در دوران جمهوری اسلامی..... ۱۹۸
- جهانی کردن مبارزه با رژیم غیرقانونی اسرائیل..... ۲۰۲
- استقلال دانشگاه‌ها (انقلاب فرهنگی)..... ۲۰۷
- تدوین قانون اساسی..... ۲۱۴
۱. مراحل تدوین و تصویب قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران..... ۲۱۷
- الف) عرضه به افکار عمومی..... ۲۱۹
- ب) کمیسیون‌های تخصصی خبرگان..... ۲۲۰
- ج) بررسی در جلسات عمومی خبرگان..... ۲۲۵
- د) مرحله رسیدگی نهایی..... ۲۲۵
- ه) تصویب نهایی مجلس خبرگان..... ۲۲۵
- و) همه‌پرسی در باره قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران..... ۲۲۶
۲. تدوین و تصویب قانون اساسی دوم جمهوری اسلامی - بازنگری سال ۱۳۶۸... ۲۲۶
- الف) ضرورت بازنگری در قانون اساسی مصوب ۱۳۵۸..... ۲۲۶
- ب) متن فرمان بازنگری..... ۲۲۸
- ج) شورای بازنگری در قانون اساسی..... ۲۳۰
- د) نامه شورای بازنگری به امام خمینی..... ۲۳۱
- ه) پیشنهادها و درخواست‌های بازنگری..... ۲۳۲
- و) سیاست‌های کلی شورای بازنگری..... ۲۳۲
- ز) تمدید مدت بازنگری..... ۲۳۳
- ح) نتیجه کار شورای بازنگری..... ۲۳۳

۲۳۴	ط) همه‌پرسی قانون اساسی جدید.....
۲۳۴	نهادسازی سیاسی - فرهنگی انقلاب اسلامی.....
۲۳۴	۱. تشکیل شورای نگهبان قانون اساسی.....
۲۳۵	الف) فلسفه وجودی شورای نگهبان.....
۲۳۷	ب) ترکیب و کیفیت انتخاب اعضای شورای نگهبان.....
۲۳۹	ج) وظایف و صلاحیت‌های شورای نگهبان.....
۲۳۹	د) وظایف خاص فقهای شورای نگهبان.....
۲۴۰	ه) وظایف و صلاحیت‌های نهاد شورای نگهبان.....
۲۴۲	۲. تشکیل مجمع تشخیص مصلحت نظام.....
۲۴۴	الف) وظایف مجمع تشخیص مصلحت نظام.....
۲۴۵	ب) تشکیل ستاد انقلاب فرهنگی (شورای عالی انقلاب فرهنگی).....
۲۵۱	فصل دوم: تجارب اقتصادی انقلاب اسلامی.....
۲۵۱	نهادسازی حمایتی اجتماعی انقلاب.....
۲۵۱	۱. تشکیل بنیاد مستضعفان.....
۲۵۲	۲. تشکیل بنیاد مسکن انقلاب اسلامی.....
۲۵۳	۳. تشکیل جهاد سازندگی انقلاب اسلامی.....
۲۵۳	الف) زمینه‌های پیدایش جهاد سازندگی.....
۲۵۷	ب) اهداف جهاد سازندگی.....
۲۵۹	۴. تشکیل کمیته امداد امام خمینی <small>علیه السلام</small>
۲۶۱	فصل سوم: تجارب نظامی - امنیتی انقلاب اسلامی.....
۲۶۱	نهادسازی نظامی - امنیتی.....
۲۶۱	۱. تشکیل کمیته انقلاب اسلامی.....
۲۶۲	۲. تشکیل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی.....
۲۶۳	تجارب مرتبط با مهار تهدیدات داخلی.....
۲۶۳	۱. مدیریت بحران گروهک‌های سیاسی - نظامی.....
۲۶۴	الف) غائله خلق عرب در خوزستان.....
۲۶۵	ب) غائله کردستان.....
۲۶۶	ج) عملیات ضد شورش.....

- ۲۶۷ (د) شورش نیروهای چپ در ترکمن صحرا.
- ۲۶۹ (ه) غائله خلق مسلمان در آذربایجان.
- ۲۷۲ یکم: اتمام حجت امام خمینی با آقای شریعتمداری.
- ۲۷۷ دوم: تلاش علما برای جدا کردن شریعتمداری از ضد انقلاب.
- ۲۷۷ سوم: آیت‌الله شریعتمداری و کودتای نوژه.
- ۲۷۸ چهارم: اقدام جامعه مدرسین در خلع شریعتمداری از مرجعیت.
- ۲۷۸ ۲. کودتای نظامی نوژه.
- ۲۹۰ تجارب مرتبط با تهدیدات خارجی.
- ۲۹۰ ۱. حمله نظامی آمریکا به طبرستان.
- ۲۹۲ ۲. جنگ تحمیلی (دفاع مقدس).
- ۲۹۳ الف) علل آغاز جنگ.
- ۲۹۵ ب) تمهیدات صدام برای جنگ تحمیلی.
- ۲۹۸ ج) حمایت‌های جهانی از صدام.
- ۳۰۱ د) ناکامی صدام در دستیابی به اهدافش.
- ۳۰۳ ه) ضرورت تبیین تجربیات جنگ.
- ۳۰۶ یکم: تجربه سیاسی.
- ۳۰۹ دوم: تجربه فرهنگی.
- ۳۱۲ سوم: تجربه اقتصادی.
- ۳۱۶ چهارم: تجربه نظامی.
- ۳۲۰ پنجم: هدف بسیج.
- ۳۲۳ تحلیل نهایی.
- ۳۲۳ تولید ادبیات جدید اداره کشور.
- ۳۲۴ تولید و تدوین فلسفه سیاسی.
- ۳۲۷ کتابنامه.
- ۳۲۷ کتاب.
- ۳۳۳ مقالات.
- ۳۳۳ نشریات و مجلات.
- ۳۳۴ گفت‌وگوهای انجام شده.